

ZAGROŻENIA DLA POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW WYKONYWANYCH PRAC PRACE OGRODNICZE

Lp.	Typ zagrożenia	Charakterystyka zagrożenia (informacje charakteryzujące zagrożenie)		Środki profilaktyczne
		Źródło zagrożenia	Skutki zagrożenia	
1.	Upadek na tym samym poziomie (potknięcie się, poślizgnięcie itp.)	Śliskie, zanieczyszczone i nierówne podłoże, wyszczerbione lub ruszające się płyty chodnikowe, przedmioty i przeszkody znajdujące się na drodze przemieszczenia możliwość urazów w wyniku poślizgnięcia i upadku.	Upadek i urazy kończyn (skręcenia stawów, zwichnięcia lub stłuczenia).	Zachowanie ostrożności, należytej koncentracji, w miejscach słabo widocznych lub słabo oświetlonych, mogących stwarzać zagrożenie potknięcia lub poślizgnięcia, utrzymanie porządku w przejściach i na drogach przemieszczania.
2.	Upadek na niższy poziom	Zagrożenie występuje u osób przemieszczających się.	Upadek i urazy ciała (skręcenia stawów, zwichnięcia, stłuczenia lub złamania), a nawet śmierć.	Zachowanie ostrożności, należytej koncentracji, w miejscach słabo widocznych lub słabo oświetlonych, odpowiednie tempo poruszania się.
3.	Uderzenie człowieka o nieruchome czynniki materialne	Zastawione przejścia/dojścia, wystające elementy sprzętów, nieporządek, niedostateczna koncentracja uwagi na wykonywanej czynności.	Stłuczenia, obtarcia, skaleczenia.	Zachowanie należytej uwagi i ostrożności, dbanie o porządek, właściwa organizacja poszczególnych stanowisk wykonywania zadań w pomieszczeniach i na zewnątrz budynku.
4.	Uderzenie przez spadające przedmioty	Nieprawidłowo ustawione lub przenoszone urządzenia lub materiały, spadające gałęzie.	Potłuczenia, skaleczenia, zmiżdżenia.	Zachowanie należytej uwagi i koncentracji, prawidłowe składowanie stosowanych urządzeń lub materiałów.
5.	Skaleczenie	Odlatujące części kamieni, kawałków drewna, podczas pracy ze sprzętem ogrodniczym, kolczaste, kłujące rośliny, kontakt z szorstkimi i ostrymi narzędziami, lekceważenie przepisów BHP, niedostateczna koncentracja uwagi na wykonywanej czynności, pośpiech.	Anatomiczne przerwanie ciągłości powłok zewnętrznych (skóry, błony śluzowej) oraz znajdujących się w głębi tkanek.	Stosowanie środków ochrony indywidualnej, zachowywanie wzmożonej koncentracji oraz odpowiedniego tempa podczas wykonywania zadań.
6.	Oparzenie termiczne	Przygotowywanie oraz spożywanie gorących napojów i posiłków, korzystanie z urządzeń do podgrzewania napojów i posiłków.	Oparzenia ciała, ciężkie/nieodwracalne uszkodzenia tkanki skórnej.	Zachowanie należytej ostrożności, odpowiednie tempo przygotowywania napojów oraz posiłków, prawidłowe korzystanie ze sprzętów.

7.	Pożar, wybuch	Zagrożenie stanowią materiały łatwopalne, gromadzone na stanowisku wykonywania zadań lub w jego pobliżu i możliwość ich niezamierzonego podpalenia w wyniku zwarcia w instalacji elektrycznej lub zaprószenia ognia.	Poparzenia, zatrucia dymem, śmierć.	Przestrzeganie instrukcji p.poż., zapewnienie sprawnego sprzętu gaśniczego, bezwzględne respektowanie i przestrzeganie zakazu palenia wyrobów tytoniowych.
8.	Porażenie prądem elektrycznym o napięciu do 1kV	Zagrożenie występuje w czasie obsługi urządzeń zasilanych energią elektryczną.	Bezpośrednie działanie prądu przemiennego o napięciu 230 V i częstotliwości 50Hz może spowodować ujemne skutki poprzez działanie na układ krążenia krwi i oddychanie, układ nerwowy, działanie cieplne, uszkodzenie mięśni i kości, do śmierci włącznie. Może też spowodować urazy ciała w wyniku upadków po porażeniu prądem elektrycznym.	Aktualne przeglądy okresowe instalacji elektrycznej, przestrzeganie instrukcji obsługi stosowanych urządzeń, zakaz naprawy urządzeń elektrycznych, zachowanie ostrożności.
9.	Przeciążenie układu ruchu	Ręczny transport np. worków z ziemią, nawozami i innymi ciężkimi materiałami, nadmierny wysiłek fizyczny.	Bóle mięśni i stawów.	Przerwy w wykonywaniu zadań, przenoszenie ciężarów zgodnie z wymogami przepisów bezpieczeństwa, stosowanie środków transportu bliskiego.
10.	Obciążenie fizyczno-statyczne	Zagrożenie związane z obciążeniem układu szkieletowego oraz mięśni obręczy barkowej i kończyn górnych przy wykonywaniu czynności powtarzalnych w pozycji siedzącej, stojącej, kucnej.	Możliwość dolegliwości bólowych wynikających z przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego (głównie kończyn górnych i kręgosłupa).	Stosowanie przerw w wykonywaniu zadań, częste zmiany pozycji.
11.	Ręczne narzędzia	Zagrożenie urazem spowodowanym niewłaściwym użytkowaniem podstawowych narzędzi ręcznych używanych podczas prac ogrodniczych, takich jak: nożyce, sekatory, szpadle, łopaty, grabie, motyki, młotki, itp., stosowanie niewłaściwie dobranych narzędzi, stosowanie narzędzi	Skaleczenia, rozcięcia naskórka, uszkodzenie gałki ocznej, urazy, stłuczenia.	Konserwacja narzędzi, bieżąca wymiana zniszczonych, zużytych elementów, stosowanie środków ochrony indywidualnej, stosowanie sprawnych narzędzi (każdorazowy przegląd przed wykonywaniem zadań), zachowanie szczególnej uwagi, znajomość obsługi używanych narzędzi, utrzymanie porządku w obrębie miejsca wykonywania zadań.

		niezgodnie z przeznaczeniem, nieprawidłowe osadzenie narzędzia na rękojeści, zastosowanie narzędzi o nieprawidłowych wymiarach, wielkości, niewłaściwe przygotowanie miejsca wykonywania zadań przy zastosowaniu narzędzi ręcznych.		
12.	Elektronarzędzia	Niewłaściwe posługiwanie się elektronarzędziami, niesprawne lub niekompletne elektronarzędzia.	Urazy, obrażenia ciała, porażenia prądem.	Przestrzeganie instrukcji obsługi stosowanych urządzeń, stosowanie sprawnych elektronarzędzi (každorazowy przegląd przed wykonywaniem zadań), okresowa kontrola ciągłości przewodów.
13.	Czynniki chemiczne / uczulające	Możliwość kontaktu środków chemicznych ze skórą podczas ich mieszania lub rozcieńczania, pary lub areozole środków ochrony roślin i innych toksycznych substancji chemicznych, substancje chemiczne stosowane w ogrodnictwie zawierające ciężkie metale, związki fosforoorganiczne, aminy wchłaniane drogą oddechową, pokarmową i przez nieuszkodzoną skórę, kontakt ze środkami uczulającymi, np. lateksem.	Możliwość poparzeń skóry i/lub oczu, podrażnienia, zapalenia skóry, zmiany trądzikowe oraz uczuleniowe, zatrucia.	Zapoznanie się z Kartą Charakterystyki lub instrukcją użytkowania substancji stosowanych podczas wykonywania zadań, wprowadzenie zakazu jedzenia, picia i palenia wyrobów tytoniowych podczas pracy z pestycydami lub innymi toksycznymi preparatami chemicznymi, stosowanie środków ochrony indywidualnej, w tym środków ochrony układu oddechowego, zgodnie z Kartą Charakterystyki lub instrukcją użytkowania.
14.	Mikroklimat / zmienne temperatury	Zmienne warunki atmosferyczne podczas wykonywania zadań na zewnątrz - w zależności od pory roku.	Choroby układu oddechowego, przeziębienie, przegrzanie, wychłodzenie organizmu, choroby reumatyczne.	Ubiór stosowny do danych warunków atmosferycznych.
15.	Drgania	Obsługa urządzeń elektrycznych podczas wykonywanych prac ogrodniczych, drgania miejscowe (działające na organizm człowieka poprzez kończyny górne), drgania ogólne (wnikające do organizmu człowieka przez nogi, miednicę, plecy lub boki).	Zaburzenia w układzie krążenia, w układzie nerwowym, w układzie kostno-stawowym, zaburzenia pracy układu pokarmowego, zaburzenia ogólne (wzroku, mowy, osłabienie, zawroty głowy), schorzenia skóry.	Stosowanie amortyzowanych siedzisk oraz uchwytów, projektowanie miejsc i stanowisk wykonywania zadań w sposób zapewniający izolację od źródeł drgań oraz ograniczający równoległe oddziaływanie wielu ich źródeł, ograniczenie czasu i poziomu narażenia wolontariuszy na drgania, ograniczenie liczby

				narażonych osób poprzez stosowanie rotacji na stanowiskach wykonywania zadań, skróconego czasu oraz przerw w trakcie wykonywania zadań.
16.	Hałas	Urządzenia używane podczas prac ogrodniczych np. kosiarka.	Zmęczenie, znużenie, dyskomfort.	Stosowanie przerw w czasie narażenia na długotrwałą ekspozycję hałasu.
17.	Czynniki biologiczne- wirusy, bakterie, choroby pasożytnicze	Kontakt z osobami potencjalnie chorymi, z pozostawionymi przez nie zanieczyszczonymi przedmiotami, trujące i alergogenne rośliny, pleśń, mikroorganizmy chorobotwórcze - kontakt z ziemią, nawozem, odchodami zwierząt, grzyby obecne w ziemi lub na liściach roślin.	Choroby bakteryjne lub wirusowe, możliwość uczulenia, zapalenia skóry, astmy, skórnych zmian uczuleniowych, możliwość zakażeń miejscowych lub ogólnych.	Stosowanie środków ochrony indywidualnej, przestrzeganie higieny osobistej (częste mycie rąk), stosowanie środków do dezynfekcji.
18.	Ukąszenie/u gryzienie przez zwierzęta	Ukąszenia, ugryzienia m.in. przez owady, gryzienie, wykonywanie zadań oraz przemieszczanie się poza budynkiem.	Możliwe reakcje alergiczne, problemy z oddychaniem, urazy, zakażenie chorobami przenoszonymi przez zwierzęta, choroby pasożytnicze, powstanie opuchlizny, zaczerwienienie w miejscu ugryzienia lub ukąszenia.	Stosowanie preparatów ochronnych, wzmożona koncentracja.
19.	Ukąszenie przez kleszcze	Wykonywanie zadań w parkach, lasach, ogrodach, krzewach, miejskich trawnikach.	Zaczerwienienie w miejscu ukąszenia, zakażenie chorobami przenoszonymi przez kleszcze.	Ubiór zakrywający ciało, stosowanie preparatów ochronnych, unikanie zarośli i wysokich traw.
20.	Agresja ze strony osób trzecich	Atak ze strony agresywnej osoby, w wyniku nieporozumień międzyludzkich.	Obrażenia ciała, choroby zakaźne.	Stosowanie regularnych przerw pozwalających zniwelować napięcie, zapewnienie odpowiedniej ilości czasu na wypoczynek.